

חוק-יסוד : הכנסת

דיני חוקה – חוקי יסוד

דיני חוקה – כנסת

תוכן ענינים

4	Go	המהות	סעיף 1
4	Go	מקום המושב	סעיף 2
4	Go	ההרכב	סעיף 3
4	Go	שיטת הבחירות	סעיף 4
4	Go	הזכות לבחור	סעיף 5
4	Go	הזכות להגיש רשימת מועמדים	סעיף 5א
4	Go	הזכות להיבחר	סעיף 6
5	Go	סייג למועמדות חבר הכנסת שפרש מסיעתו	סעיף 6א
5	Go	מי לא יהיה מועמד	סעיף 7
5	Go	מניעת השתתפות בבחירות	סעיף 7א
5	Go	תקופת כהונת הכנסת	סעיף 8
5	Go	מועד הבחירות	סעיף 9
6	Go	הארכת תקופת כהונה	סעיף 9א
6	Go	יום הבחירות שבתון	סעיף 10
6	Go	פרסום תוצאות הבחירות	סעיף 11
6	Go	כינוס הכנסת	סעיף 12
6	Go	ישיבת הפתיחה	סעיף 14
6	Go	הצהרת אמונים של חבר הכנסת	סעיף 15
6	Go	אי הצהרה	סעיף 16
6	Go	אי הצהרה בשל אזרחות כפולה	סעיף 16א
6	Go	חסינות חברי הכנסת	סעיף 17
6	Go	חסינות בניני הכנסת	סעיף 18
6	Go	סדרי העבודה והתקנון	סעיף 19
6	Go	היושב ראש והסגנים	סעיף 20
6	Go	ממלא מקום של יושב ראש הכנסת ויושב ראש הכנסת בפועל	סעיף 20א
7	Go	ועדות	סעיף 21
7	Go	פיקוח הכנסת על חקיקת משנה	סעיף 21א
7	Go	ועדות חקירה	סעיף 22
7	Go	דינם של שר וסגן שר שאינם חברי הכנסת	סעיף 23
7	Go	מנין	סעיף 24
7	Go	רוב	סעיף 25
8	Go	ישיבות	סעיף 26
8	Go	פומביות	סעיף 27
8	Go	פרסום	סעיף 28
8	Go	כנסים	סעיף 31
8	Go	התפזרות הכנסת	סעיף 34
8	Go	מועד הבחירות לאחר התפזרות הכנסת	סעיף 35

8	Go	תקופת כהונת הכנסת לאחר התפזרות	סעיף 36
8	Go	התפזרות בשל אי קבלת חוק תקציב	סעיף 36א
8	Go	רציפות הכנסת	סעיף 37
8	Go	הארכת תקפם של חיקוקים	סעיף 38
8	Go	שכר חברי הכנסת	סעיף 39
8	Go	התפטרות של חבר כנסת	סעיף 40
9	Go	תוצאות ההתפטרות	סעיף 41
9	Go	פקיעת כהונה או מועמדות	סעיף 42
9	Go	חבר הכנסת שהורשע	סעיף 42א
9	Go	השעיה	סעיף 42ב
9	Go	הפסקת חברות בכנסת של שר או סגן שר	סעיף 42ג
10	Go	חילופים של חברי כנסת	סעיף 43
10	Go	יציבות החוק	סעיף 44
10	Go	נוקשות סעיפים	סעיף 45
10	Go	תחולת נוקשות	סעיף 45א
10	Go	מתי דרוש רוב מיוחד	סעיף 46

חוק-יסוד: הכנסת*

- * פורסם ס"ח תשי"ח מס' 244 מיום 20.2.1958 עמ' 69 (ה"ח תשי"ד מס' 180 עמ' 18).
- תוקן ס"ח תשי"ט מס' 285 מיום 30.7.1959 עמ' 146 (ה"ח תשי"ט מס' 403 עמ' 438) – תיקון מס' 1.
- ס"ח תשי"ט מס' 286 מיום 6.8.1959 עמ' 158 (ה"ח תשי"ט מס' 404 עמ' 448) – תיקון מס' 2.
- ס"ח תשי"ט מס' 291 מיום 16.8.1959 עמ' 210 (ה"ח תשי"ט מס' 372 עמ' 151) – תיקון מס' 3.
- ס"ח תשכ"ז מס' 493 מיום 23.3.1967 עמ' 24 (ה"ח תשכ"ז מס' 710 עמ' 28) – תיקון מס' 4.
- ס"ח תשל"ד מס' 741 מיום 25.7.1974 עמ' 108 (ה"ח תשל"ד מס' 1129 עמ' 234) – תיקון מס' 5 [במקור מס' 8].
- ס"ח תש"ם מס' 977 מיום 25.7.1980 עמ' 160 (ה"ח תשל"ט מס' 1399 עמ' 176) – תיקון מס' 6.
- ס"ח תשמ"א מס' 1016 מיום 7.4.1981 עמ' 168 (ה"ח תשמ"א מס' 1519 עמ' 243) – תיקון מס' 7.
- ס"ח תשמ"א מס' 1016 מיום 7.4.1981 עמ' 168 (ה"ח תשמ"א מס' 1525 עמ' 288) – תיקון מס' 8.
- ס"ח תשמ"ה מס' 1155 מיום 7.8.1985 עמ' 196 (ה"ח תשמ"ה מס' 1728 עמ' 193) – תיקון מס' 9.
- ס"ח תשמ"ז מס' 1215 מיום 27.5.1987 עמ' 120 (ה"ח תשמ"ה מס' 1748 עמ' 268) – תיקון מס' 10; תחולתו מהבחירות לכנסת השתים עשרה.
- ס"ח תש"ן מס' 1329 מיום 10.8.1990 עמ' 196 (ה"ח תש"ן מס' 2011 עמ' 280) – תיקון מס' 11; תחילתו ביום 16.8.1959.
- ס"ח תשנ"א מס' 1345 מיום 22.2.1991 עמ' 90 (ה"ח תש"ן מס' 1998 עמ' 210) – תיקון מס' 12; ר' סעיף 6 לענין הוראת מעבר.
- ס"ח תשנ"א מס' 1366 מיום 31.7.1991 עמ' 208 (ה"ח תשנ"א מס' 2061 עמ' 253) – תיקון מס' 13.
- ס"ח תשנ"ב מס' 1392 מיום 26.3.1992 עמ' 162 (ה"ח תשנ"א מס' 2017 עמ' 5) – תיקון מס' 14; תחילתו ביום 13.7.1992 עם תחילת כהונתה של הכנסת השלוש עשרה.
- ס"ח תשנ"ב מס' 1396 מיום 14.4.1992 עמ' 224 (ה"ח תש"ן מס' 1985 עמ' 154) – תיקון מס' 15 בסעיף 57 לחוק-יסוד: הממשלה; תחילתו ביום 18.6.1996 ור' סעיף 63 לענין תחילה ותחולה.
- ס"ח תשנ"ד מס' 1462 מיום 4.5.1994 עמ' 140 (ה"ח תשנ"ד מס' 2245 עמ' 216) – תיקון מס' 16 בסעיף 2 לחוק הכנסת, תשנ"ד-1994.
- ס"ח תשנ"ה מס' 1494 מיום 20.12.1994 עמ' 42 (ה"ח תשנ"ה מס' 2325 עמ' 121) – תיקון מס' 17.
- ס"ח תשנ"ה מס' 1525 מיום 1.6.1995 עמ' 316 (ה"ח תשנ"ה מס' 2539 עמ' 277) – תיקון מס' 18; ר' סעיף 19 לענין תחולה.
- ס"ח תשנ"ו מס' 1565 מיום 27.2.1996 עמ' 100 (ה"ח תשנ"ו מס' 2507 עמ' 560) – תיקון מס' 20.
- ס"ח תשנ"ו מס' 1566 מיום 27.2.1996 עמ' 106 (ה"ח תשנ"ו מס' 2499 עמ' 537) – תיקון מס' 19. בוטל ס"ח תשנ"ו מס' 1568 מיום 29.2.1996 עמ' 112 (ה"ח תשנ"ו מס' 2514 עמ' 575) בסעיף 4 לחוק-יסוד: הכנסת (תיקון מס' 21).
- ס"ח תשנ"ו מס' 1568 מיום 29.2.1996 עמ' 112 (ה"ח תשנ"ו מס' 2514 עמ' 575) – תיקון מס' 21.
- ס"ח תשנ"ו מס' 1568 מיום 29.2.1996 עמ' 112 (ה"ח תשנ"ו מס' 2503 עמ' 550) – תיקון מס' 22.
- ס"ח תשנ"ו מס' 1582 מיום 21.3.1996 עמ' 234 (ה"ח תשנ"ו מס' 2497 עמ' 529) – תיקון מס' 23.
- ס"ח תשנ"ז מס' 1630 מיום 17.7.1997 עמ' 186 (ה"ח תשנ"ז מס' 2582 עמ' 170) – תיקון מס' 24.
- ס"ח תש"ס מס' 1727 מיום 10.2.2000 עמ' 108 (ה"ח תש"ס מס' 2838 עמ' 183) – תיקון מס' 25.
- ס"ח תש"ס מס' 1750 מיום 8.8.2000 עמ' 260 (ה"ח תש"ס מס' 2854 עמ' 310) – תיקון מס' 26; ר' סעיף 4 לענין תחולה.
- ס"ח תש"ס מס' 1750 מיום 8.8.2000 עמ' 261 (ה"ח תש"ס מס' 2894 עמ' 472) – תיקון מס' 27.
- ס"ח תשס"א מס' 1763 מיום 21.12.2000 עמ' 50 (ה"ח תש"ס מס' 2915 עמ' 719) – תיקון מס' 28.
- ס"ח תשס"א מס' 1771 מיום 1.1.2001 עמ' 114 (ה"ח תשס"א מס' 2966 עמ' 396) – תיקון מס' 29.
- ס"ח תשס"א מס' 1780 מיום 18.3.2001 עמ' 166 (ה"ח תשנ"ט מס' 2756 עמ' 72) – תיקון מס' 30 בסעיף 45 לחוק-יסוד: הממשלה; תחילתו ביום 28.2.2003 ור' סעיף 47 בענין תחילה ותחולה.
- ס"ח תשס"א מס' 1796 מיום 24.6.2001 עמ' 426 (ה"ח תשס"א מס' 3002 עמ' 626) – תיקון מס' 31.
- ס"ח תשס"א מס' 1798 מיום 19.7.2001 עמ' 432 (ה"ח תשס"א מס' 3012 עמ' 715) – תיקון מס' 32; ר' סעיף 2 לענין תחולה.

המהות	1. הכנסת היא בית הנבחרים של המדינה.
מקום המושב	2. מקום מושבה של הכנסת הוא ירושלים.
ההרכב	3. הכנסת בהיבחרה תהיה בת מאה ועשרים חבר.
שיטת הבחירות	4. הכנסת תיבחר בבחירות כלליות, ארציות, ישירות, שוות, חשאיות, ויחסיות, לפי חוק הבחירות לכנסת; אין לשנות סעיף זה, אלא ברוב של חברי הכנסת.
הזכות לבחור	5. כל אזרח ישראלי בן שמונה עשרה שנה ומעלה זכאי לבחור לכנסת, אם בית משפט לא שלל ממנו זכות זו על פי חוק; חוק הבחירות יקבע את המועד שבו ייחשב אדם בן שמונה עשרה שנה לענין השימוש בזכות הבחירה לכנסת.
הזכות להגיש רשימת מועמדים	5א. רשימת מועמדים לכנסת תוגש על ידי מפלגה בלבד; דרכי התאגדותן ורישומן של מפלגות ותנאים להגשת רשימת מועמדים ייקבעו בחוק.
הזכות להיבחר (תיקון מס' 21) תשנ"ו-1996 (תיקון מס' 8) תשנ"ז-1981 (תיקון מס' 10) תשמ"ז-1987 (תיקון מס' 26) תש"ס-2000	6. (א) כל אזרח ישראלי שביום הגשת רשימת המועמדים הכוללת את שמו הוא בן עשרים ואחת שנה ומעלה, זכאי להיבחר לכנסת, זולת אם בית משפט שלל ממנו זכות זו על פי חוק או שנידון, בפסק דין סופי, לעונש מאסר בפועל לתקופה העולה על שלושה חודשים וביום הגשת רשימת המועמדים טרם עברו שבע שנים מהיום שגמר לרצות את עונש המאסר בפועל, אלא אם כן קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית כי אין עם העבירה שבה הורשע, בנסיבות הענין, משום קלון.
(ב) (בוטל).	
(ג) (תיקון מס' 22) תשנ"ו-1996 (תיקון מס' 26) תש"ס-2000	(ג) מועמד לכנסת שנידון כאמור בסעיף קטן (א) ופסק הדין נעשה סופי אחרי הגשת רשימת המועמדים ולפני שהחל לכהן כחבר הכנסת, דינו כדין מי שהתפטר מרשימת המועמדים שבה כלול שמו, או מחברותו בכנסת, לפי הענין, אלא אם כן קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית שאין עם העבירה שבה הורשע, בנסיבות הענין, משום קלון.
(ד) (תיקון מס' 26) תש"ס-2000	(ד) קביעת יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ג) לא תידרש אם קבע בית המשפט, לפי דין, כי יש עם העבירה, בנסיבות הענין, משום קלון.
(ה) (תיקון מס' 26) תש"ס-2000	(ה) לענין סעיף זה – "מאסר בפועל" – סך כל תקופות המאסר בפועל שעל הנידון לרצות ברצף אחד, אף אם

ס"ח תשס"א מס' 1803 מיום 1.8.2001 עמ' 494 (ה"ח תשס"א מס' 3014 עמ' 722) – תיקון מס' 33.
ס"ח תשס"ב מס' 1809 מיום 30.10.2001 עמ' 2 (ה"ח תשס"ב מס' 3027 עמ' 763) – תיקון מס' 34; תחילתו ביום 28.1.2003, מועד הבחירות לכנסת השש עשרה.
ס"ח תשס"ב מס' 1845 מיום 22.5.2002 עמ' 410 (ה"ח תשס"ב מס' 3048 עמ' 120) – תיקון מס' 35.
ס"ח תשס"ד מס' 1933 מיום 30.3.2004 עמ' 336 (ה"ח הכנסת תשס"ד מס' 37 עמ' 48) – תיקון מס' 36.
ס"ח תשס"ו מס' 2063 מיום 27.7.2006 עמ' 393 (ה"ח הכנסת תשס"ו מס' 117 עמ' 189) – תיקון מס' 37.
ס"ח תשס"ז מס' 2090 מיום 28.3.2007 עמ' 158 (ה"ח הכנסת תשס"ז מס' 125 עמ' 26) – תיקון מס' 38.
ס"ח תשס"ח מס' 2164 מיום 9.7.2008 עמ' 626 (ה"ח הכנסת תשס"ח מס' 231 עמ' 306) – תיקון מס' 39; ר' סעיף 2 לענין תחולה.
ס"ח תשע"ד מס' 2440 מיום 19.3.2014 עמ' 346 (ה"ח הכנסת תשע"ג מס' 512 עמ' 46) – תיקון מס' 40 בסעיף 7 לחוק-יסוד: הממשלה (תיקון); תחילתו מהבחירות לכנסת העשרים.
ס"ח תשע"ד מס' 2452 מיום 22.5.2014 עמ' 554 (ה"ח הכנסת תשע"ד מס' 538 עמ' 60) – תיקון מס' 41.
ס"ח תשע"ה מס' 2500 מיום 6.8.2015 עמ' 248 (ה"ח הממשלה תשע"ה מס' 940 עמ' 884) – תיקון מס' 42 והוראת שעה; ר' סעיפים 5, 6 לענין הוראת מעבר והוראת שעה.
5. (א) מי שמונה כסגן שר לפני תחילתו של חוק-יסוד זה לא יצהיר אמונים כאמור בסעיף 25(א1) לחוק-יסוד: הממשלה, כנוסחו בסעיף 4(1) לחוק-יסוד זה.
(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), סגן שר שמונה לפני תחילתו של חוק-יסוד זה והפסיק את חברותו בכנסת לפי הוראות חוק-יסוד זה, יצהיר אמונים כאמור באותו סעיף סמוך ככל האפשר להפסקת כהונתו בכנסת.
6. הוראות סעיפים 23, 42 ו-43 לחוק-יסוד: הכנסת, כנוסחם בחוק-יסוד זה, סעיפים 26(5), 30 ו-33 לחוק-יסוד: הממשלה, כנוסחם בסעיף 4 לחוק-יסוד זה, וסעיף 5(ב) יחולו בתקופת כהונתה של הכנסת ה-20.

הוטלו בגזרי דין שונים, לרבות מאסר על תנאי שהופעל;

"עבירה" - כל אחת מהעבירות שעליהן נידון לעונש של מאסר בפועל.

6א. (א) חבר הכנסת שפרש מסיעתו ולא התפטר מכהונתו סמוך לפרישתו, לא ייכלל, בבחירות לכנסת שלאחריה, ברשימת מועמדים שהגישה מפלגה שהיתה מיוצגת על ידי סיעה של הכנסת היוצאת; הוראה זו לא תחול על התפלגות סיעה בתנאים שנקבעו בחוק.

(ב) לענין סעיף זה -

"פרישה מסיעה" - לרבות הצבעה במליאת הכנסת שלא בהתאם לעמדת הסיעה בענין הבעת אמון לממשלה או אי-אמון בה; ואולם הצבעה כאמור לא תיחשב כפרישה אם חבר הכנסת לא קיבל כל תמורה בעד הצבעתו;

"תמורה" - במישרין או בעקיפין, בהבטחה או בהתחייבות לעתיד, ולרבות הבטחת מקום ברשימת מועמדים לכנסת, או מינוי חבר-הכנסת עצמו או אדם אחר לתפקיד כלשהו.

7. אלה לא יהיו מועמדים לכנסת:

(1) נשיא המדינה;

(2) שני הרבנים הראשיים;

(3) שופט;

(4) דיין של בית דין דתי;

(5) מבקר המדינה;

(6) ראש המטה הכללי, צבא-הגנה לישראל;

(7) רבנים וכהני דתות אחרות, כשהם משמשים בכהונתם בשכר;

(8) עובדי מדינה בכירים וקציני צבא בדרגות או בתפקידים שייקבעו בחוק;

(9) שוטרים וסוהרים בדרגות או בתפקידים שייקבעו בחוק;

(10) עובדי תאגידים שהוקמו בחוק, בדרגות או בתפקידים שייקבעו בחוק.

זולת אם חדלו לכהן במשרה או בתפקיד כאמור לפני המועד להגשת רשימות המועמדים לכנסת, ואם נקבע בחוק מועד מוקדם מזה, לפני המועד האמור.

7א. (א) רשימת מועמדים לא תשתתף בבחירות לכנסת ולא יהיה אדם מועמד בבחירות לכנסת, אם יש במטרותיה או במעשיה של הרשימה או במעשיו של האדם, לפי הענין, במפורש או במשתמע, אחד מאלה:

(1) שלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית;

(2) הסתה לגזענות;

(3) תמיכה במאבק מזוין, של מדינת אויב או של ארגון טרור, נגד מדינת ישראל.

(א1) לענין סעיף זה, יראו מועמד ששהה במדינת אויב שלא כדין בשבע השנים שקדמו למועד הגשת רשימת המועמדים כמי שיש במעשיו משום תמיכה במאבק מזוין נגד מדינת ישראל, כל עוד לא הוכיח אחרת.

(ב) החלטת ועדת הבחירות המרכזית כי מועמד מנוע מלהשתתף בבחירות טעונה אישור בית המשפט העליון.

(ג) מועמד יצהיר הצהרה לענין סעיף זה.

(ד) פרטים לענין הדיון בועדת הבחירות המרכזית ובבית המשפט העליון ולענין הצהרה לפי סעיף קטן (ג), ייקבעו בחוק.

8. תקופת כהונתה של הכנסת תהיה ארבע שנים מיום היבחרה.

9. הבחירות לכנסת יהיו ביום ג' השלישי לחודש חשון של השנה שבה תמה כהונתה של הכנסת היוצאת אולם אם היתה השנה שלפניה שנה מעוברת, יהיו הבחירות ביום ג' הראשון לאותו

טייג למועמדות חבר הכנסת שפרש מסיעתו (תיקון מס' 12) תשנ"א-1991 (תיקון מס' 21) תשנ"ו-1996 (תיקון מס' 36) תשס"ד-2004

מי לא יהיה מועמד

(תיקון מס' 33) תשס"א-2001 (תיקון מס' 33) תשס"א-2001

(תיקון מס' 2) תשי"ט-1959 (תיקון מס' 21) תשנ"ו-1996 (תיקון מס' 21) תשנ"ו-1996 (תיקון מס' 33) תשס"א-2001 (תיקון מס' 33) תשס"א-2001 (תיקון מס' 33) תשס"א-2001

מניעת השתתפות בבחירות (תיקון מס' 35) תשס"ב-2002

(תיקון מס' 39) תשס"ח-2008

תקופת כהונת הכנסת

מועד הבחירות (תיקון מס' 1) תשי"ט-1959

חודש.

9א. (א) הכנסת לא תאריך את תקופת כהונתה אלא בחוק שנתקבל ברוב של שמונים חברי הכנסת ואם נתקיימו נסיבות מיוחדות המונעות עריכת בחירות בעיתן; תקופת ההארכה לא תעלה על הזמן המתחייב מהנסיבות האמורות; בחוק כאמור ייקבע מועד הבחירות.

הארכת תקופת כהונה (תיקון מס' 15) תשנ"ב-1992

(ב) מבלי לגרוע מהוראות סעיף 34, רשאית הכנסת, בהחלטה ברוב חבריה, להקדים את מועד הבחירות שנקבע לפי סעיף קטן (א), ובלבד שהמועד החדש לא יהיה מוקדם מהמועד לקיום הבחירות לכנסת לפי סעיף 9.

10. יום הבחירות יהיה יום שבתון, אך שירותי תחבורה ושאר שירותים ציבוריים יפעלו כסדרם.

יום הבחירות – שבתון

11. תוצאות הבחירות יפורסמו ברשומות תוך שמונה ימים מיום הבחירות.

פרסום תוצאות הבחירות (תיקון מס' 20) משנת 1992 תשס"ו-2006

12. הכנסת תתכנס לשיבתה הראשונה, לאחר פרסום תוצאות הבחירות, בתוך ארבעה עשר ימים מיום הבחירות לכנסת במועד שייקבע בחוק, אלא אם כן נקבע בחוק מועד סמוך אחר בשל יום מנוחה, חג, מועד, יום זיכרון או בשל סמיכות לאחד מהם, או בשל חול המועד.

13. (בוטל).

(תיקון מס' 37) תשס"ו-2006

14. סדרי ישיבת הפתיחה ייקבעו בחוק, והם יבטאו את אופיה של מדינת ישראל ומורשתה.

ישיבת הפתיחה (תיקון מס' 23) תשנ"ו-1996

15. (א) חבר הכנסת יצהיר אמונים; ואלה דברי ההצהרה:

הצהרת אמונים של חבר הכנסת (תיקון מס' 23) תשנ"ו-1996

"אני מתחייב לשמור אמונים למדינת ישראל ולמלא באמונה את שליחותי בכנסת".

(ב) סדרי ההצהרה ייקבעו בחוק.

16. קרא יושב ראש הכנסת לחבר הכנסת להצהיר אמונים והחבר לא עשה כן, לא יהנה החבר מזכויותיו של חבר הכנסת כל עוד לא הצהיר.

אי-הצהרה

16א. היה חבר הכנסת בעל אזרחות נוספת שאינה ישראלית, ודיני המדינה שהוא אזרח שלה, מאפשרים את שחרורו מאזרחות זו, לא יצהיר אמונים אלא לאחר שעשה את כל הדרוש מצדו לשם שחרורו ממנה, והוא לא ייהנה מזכויותיו של חבר הכנסת כל עוד לא הצהיר.

אי הצהרה בשל אזרחות כפולה (תיקון מס' 22) תשנ"ו-1996

17. לחברי הכנסת תהיה חסינות; פרטים ייקבעו בחוק.

חסינות חברי הכנסת

18. לבניני הכנסת תהיה חסינות; פרטים ייקבעו בחוק.

חסינות בניני הכנסת

19. הכנסת תקבע סדרי עבודתה; במידה שסדרי העבודה לא נקבעו בחוק תקבעם הכנסת בתקנון; כל עוד לא נקבעו סדרי העבודה כאמור, תנהג הכנסת לפי הנוהג והנהל המקובלים בה.

סדרי העבודה והתקנון

20. (א) הכנסת תבחר מבין חבריה יושב ראש וסגנים ליושב ראש. עד לבחירת יושב ראש הכנסת, יכהן הותיק שבחברי הכנסת, שאינו ראש הממשלה, שר או סגן שר, כיושב ראש הכנסת בפועל. בסעיף זה, "ותיק" – מי שתקופת כהונתו בכנסת היא הארוכה ביותר, ברציפות או שלא ברציפות, ומבין בעלי ותק שווה – המבוגר שבהם.

היושב ראש והסגנים (תיקון מס' 27) תש"ס-2000 (תיקון מס' 34) תשס"ב-2001 (תיקון מס' 37) תשס"ו-2006

(ב) הכנסת רשאית, בתקנונה, לקבוע סייגים לבחירתו של חבר הכנסת לכהונת יושב ראש הכנסת או סגן ליושב ראש הכנסת.

(תיקון מס' 24) תשנ"ז-1997

(ג) הכנסת רשאית, בהחלטה ברוב חבריה, להשעות מכהונתו את יושב ראש הכנסת או סגן ליושב ראש הכנסת או לקבוע סייגים לכהונתם; פרטים ייקבעו בחוק.

(תיקון מס' 24) תשנ"ז-1997

(ד) הכנסת רשאית, בהחלטה ברוב חבריה או ברוב גדול יותר שייקבע בחוק, להעביר מכהונתו את יושב ראש הכנסת או סגן ליושב ראש הכנסת; פרטים ייקבעו בחוק.

(תיקון מס' 24) תשנ"ז-1997

20א. (א) יצא יושב ראש הכנסת את גבולות המדינה, ימלא סגן ליושב ראש את מקומו עד שישוב היושב ראש.

ממלא מקום של יושב ראש הכנסת ויושב ראש הכנסת בפועל (תיקון מס' 4) תשכ"ז-1967 (תיקון מס' 27) תש"ס-2000

(ב) הודיע יושב ראש הכנסת לוועדת הכנסת או שקבעה ועדת הכנסת כי מטעמי בריאות

נבצר מיושב ראש הכנסת דרך ארעי למלא תפקידו, או הודיע יושב ראש הכנסת כי נבצר ממנו דרך ארעי למלא את תפקידו וועדת הכנסת אישרה את הודעתו, ימלא סגן ליושב ראש את מקומו עד שיוודיע יושב ראש הכנסת לוועדת הכנסת או עד שתקבע ועדת הכנסת כי לא נבצר עוד ממנו למלא תפקידו.

(ג) נתפנתה משרתו של יושב ראש הכנסת - מפני שהתפטר או נפטר או מפני שקבעה ועדת הכנסת כי מטעמי בריאות נבצר ממנו דרך קבע למלא תפקידו - יכהן סגן ליושב ראש כיושב ראש הכנסת בפועל עד שתבחר הכנסת יושב ראש חדש.

(1) הושעה יושב ראש הכנסת מכהונתו בהחלטה לפי סעיף 20(ג), יכהן סגן ליושב ראש הכנסת כיושב ראש הכנסת בפועל, עד לביטול ההשעיה או עד לבחירת יושב ראש חדש, לפי הענין;

(תיקון מס' 24)
תשנ"ז-1997

(2) הועבר יושב ראש הכנסת מכהונתו בהחלטה לפי סעיף 20(ד), יכהן סגן ליושב ראש הכנסת כיושב ראש הכנסת בפועל עד לבחירת יושב ראש חדש.

(ד) הסגן ליושב ראש שיכהן כממלא מקום של יושב ראש הכנסת או כיושב ראש הכנסת בפועל הוא הסגן שנבחר לכך על ידי ועדת הכנסת.

(ה) בכהונתו כממלא מקום של יושב ראש הכנסת או כיושב ראש הכנסת בפועל יכהן הסגן ליושב ראש ככל כהונה המיועדת ליושב ראש הכנסת על פי דין, ימלא כל תפקיד המוטל על יושב ראש הכנסת על פי דין וישתמש בכל סמכות הנתונה ליושב ראש הכנסת על פי דין.

(ו) הוראות סעיף זה יחולו, בשינויים המחוייבים, גם אם הנסיבות האמורות בסעיפים קטנים (א), (ב), (ג) או (ד) לגבי יושב ראש הכנסת נתקיימו במי שמכהן כממלא מקום של יושב ראש הכנסת או כיושב ראש הכנסת בפועל.

(תיקון מס' 24)
תשנ"ז-1997

21. (א) הכנסת תבחר מבין חבריה ועדות קבועות, והיא רשאית לבחור מבין חבריה גם ועדות לענינים מסויימים; תפקידי הועדות, סמכויותיהן וסדרי עבודתן, במידה שלא נקבעו בחוק, ייקבעו בתקנון.

ועדות

(ב) בתקנון ניתן לקבוע הוראות בדבר סמכותן של הועדות לזמן נושא משרה או ממלא תפקיד בשירות המדינה, ברשות מקומית, במועצה דתית, בתאגיד שהוקם בחוק או בחברה ממשלתית, ולחייבו למסור מידע שבידו על פעילות הגוף שבו הוא מכהן, זולת אם יש בגילוי משום פגיעה בחוק, בחובה מקצועית או בחובת אמונים שהוא חב על פי דין, וכן שיובטחו לו הזכויות של עד בבית המשפט; הזימון ייעשה באמצעות השר הנוגע בדבר או בידיעתו, ובמי שאינו בשירות המדינה - באמצעות ראש הגוף שהמוזמן פועל בשירותו; ואולם רשאי השר הממונה או ראש הגוף שהמוזמן פועל בשירותו, להודיע לוועדה כי הוא עצמו יופיע במקום מי שזומן.

(תיקון מס' 13)
תשנ"א-1991
(תיקון מס' 28)
תשס"א-2000

(ג) (בוטל).

(תיקון מס' 16)
תשנ"ד-1994

21א. (א) תקנות שהתקין שר והקובעות ענישה פלילית בשל הפרתן, לא ייכנסו לתוקף אלא אם כן אושרו, לפני פרסומן, על ידי ועדה מוועדות הכנסת שהנושא נמצא בתחום אחריותה; לא החליטה הוועדה בדבר אישור התקנות או דחייתן בתוך 45 ימים מן היום שהתקנות נמסרו לה, יראו את התקנות כאילו אושרו.

פיקוח הכנסת על
חקיקת משנה
(תיקון מס' 30)
תשס"א-2001

(ב) אין בהוראת סעיף זה כדי לגרוע מהוראות חוק-יסוד או חוק אחר שענינן תקנות.

22. הכנסת רשאית למנות ועדות חקירה, אם על ידי הסמכת אחת הועדות הקבועות ואם על ידי בחירת ועדה מבין חבריה, כדי לחקור דברים שהכנסת קבעה; סמכויותיה ותפקידיה של ועדת חקירה ייקבעו על ידי הכנסת; בכל ועדת חקירה יהיו גם נציגים של סיעות שאינן משתתפות בממשלה, לפי יחסי הכוחות של הסיעות בכנסת.

ועדות חקירה

23. שר או סגן שר שאינם חברי הכנסת, דינם לכל דבר הנוגע לכנסת כדין שר או סגן שר שהם חברי הכנסת, אולם לא תהא להם זכות הצבעה.

דינם של שר וסגן שר
שאינם חברי הכנסת
(תיקון מס' 42 הוראת
שעה), תשע"ה-2015
מנין
(תיקון מס' 6)
תש"ס-1980

24. הכנסת תדון ותחליט בכל מספר חברים, אם אין הוראה אחרת לענין זה.

25. הכנסת תחליט ברוב דעות של המשתתפים בהצבעה, כשהנמנעים אינם באים במנין

רוב

- המשתתפים בהצבעה; סדרי ההצבעה ייקבעו בתקנון; והכל כשאין בחוק הוראה אחרת לענין זה.
26. ישיבות הכנסת יהיו במקום מושבה, אולם בנסיבות מיוחדות רשאי יושב ראש הכנסת, בהתייעצות עם הסגנים, לכנס את הכנסת במקום אחר; ישיבות הכנסת מתקיימות בימי חול.
27. הכנסת תשב בפומבי.
28. ההליכים בישיבת הכנסת והדברים שנאמרו בה – פרסומם אינו מוגבל ואינו גורר אחריות פלילית או אזרחית.
29. (בוטל).
30. (בוטל).
31. הוראות בדבר מועדי הכנסים של הכנסת ובדבר כינוס הכנסת שלא בתקופת הכנסים ייקבעו בחוק.
32. (בוטל).
33. (בוטל).
34. לא תחליט הכנסת להתפזר לפני גמר תקופת כהונתה, אלא בדרך קבלת חוק לענין זה, ברוב חברי הכנסת.
35. החוק על התפזרות הכנסת יכלול הוראה על מועד הבחירות לכנסת שלאחריה, שלא יהיה מאוחר מחמישה חודשים מיום קבלת החוק.
36. החליטה הכנסת להתפזר, תהיה תקופת כהונתה של הכנסת שלאחריה עד לחודש חשון הקרוב שלאחר גמר ארבע שנים מיום הבחירה.
- 36א. (א) לא נתקבל חוק התקציב בתוך שלושה חודשים מיום תחילתה של שנת הכספים, יראו ביום שאחרי סיום התקופה האמורה (להלן – היום הקובע) כאילו החליטה הכנסת על התפזרותה לפני גמר תקופת כהונתה, וייערכו בחירות מוקדמות ביום ג' האחרון שלפני תום 90 הימים מהיום הקובע, אלא אם כן החליטה הכנסת ברוב חבריה, בתוך חמישה ימים מהיום הקובע, בשל סמיכות מועד הבחירות ליום חג, מועד או זיכרון, על קיום הבחירות במועד מאוחר יותר, אך לא יאוחר מ-100 ימים מהיום הקובע.
- 36ב. (ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), פתח נשיא המדינה בהליכים להרכבת ממשלה חדשה לפי סעיף 30 לחוק-יסוד: הממשלה, הביעה הכנסת אמון בממשלה חדשה לפי סעיף 28 לחוק-יסוד: הממשלה, או התקבל חוק על התפזרות הכנסת, או התקיימו בחירות לכנסת, אחרי המועד להגשת הצעת התקציב לפי סעיף 3 לחוק-יסוד: משק המדינה, ולפני תום שלושת החודשים שמיום תחילת שנת הכספים, יהיה היום הקובע כאמור בסעיף קטן (א), שלושה חודשים מיום תחילת שנת הכספים או 100 ימים מיום כינון הממשלה, לפי המאוחר; הניחה הממשלה את הצעת חוק התקציב על שולחן הכנסת לפני היום ה-55 מיום כינונה, יהיה היום הקובע 45 ימים מהיום שבו הניחה הממשלה את הצעה.
37. הכנסת היוצאת תוסיף לכהן עד לכינוסה של הכנסת הנכנסת.
38. כל חיקוק שתקפו היה פוקע תוך שני החדשים האחרונים לתקופת כהונתה של הכנסת היוצאת, או תוך ארבעה חודשים לאחר שהכנסת החליטה להתפזר, או תוך שלושת החודשים הראשונים לתקופת כהונתה של הכנסת הנכנסת - יעמוד בתקפו עד תום שלושת החודשים האמורים.
39. חברי הכנסת יקבלו שכר כפי שנקבע בחוק.
40. חבר הכנסת רשאי להתפטר מכהונתו; ההתפטרות תהיה בהגשה אישית של כתב התפטרות על ידי המתפטר ליושב ראש הכנסת, ואם נבצר ממנו להגישו אישית, - על ידי משלוח בדרך

ישיבות

פומביות
(תיקון מס' 17)
תשנ"ה-1994

פרסום
(תיקון מס' 17)
תשנ"ה-1994

(תיקון מס' 17)
תשנ"ה-1994

(תיקון מס' 17)
תשנ"ה-1994

כנסים
(תיקון מס' 29)
תשס"א-2000

(תיקון מס' 31)
תשס"א-2001

(תיקון מס' 29)
תשס"א-2000

התפזרות הכנסת
(תיקון מס' 15)
תשנ"ב-1992

מועד הבחירות לאחר
התפזרות הכנסת
(תיקון מס' 30)
תשס"א-2001

תקופת כהונת הכנסת
לאחר התפזרות

התפזרות בשל אי
קבלת חוק תקציב
(תיקון מס' 30)
תשס"א-2001

(תיקון מס' 40)
תשע"ד-2014

רציפות הכנסת

הארכת תקפם של
חיקוקים

שכר חברי הכנסת

התפטרות של חבר
כנסת

שנקבעה בתקנון; כתב ההתפטרות יהיה חתום ביום ההגשה או המשלוח.

41. חבר הכנסת שהגיש התפטרותו, חברותו בכנסת נפסקת כעבור ארבעים ושמונה שעות לאחר שכתב ההתפטרות הגיע לידי יושב ראש הכנסת, זולת אם חזר בו מהתפטרותו לפני כן; הסתיימה התקופה האמורה ביום מנוחה, יידחה סיומה ליום שלאחר מכן שאינו יום מנוחה, והכול כפי שייקבע בחוק.

תוצאות ההתפטרות
(תיקון מס' 41)
תשע"ד-2014

42. חבר הכנסת או מועמד לכנסת שנבחר או נתמנה לאחד התפקידים שנושאייהם מנועים מהיות מועמדים לכנסת, חברותו בכנסת או מועמדותו לכנסת, לפי הענין, נפסקת עם בחירתו או עם התמנותו לאחד התפקידים כאמור; לענין זה, "מועמד לכנסת" – מי ששמו כלול ברשימת מועמדים לכנסת, מיום הגשת הרשימה עד יום תחילת כהונתו כחבר הכנסת.

פקיעת כהונה או
מועמדות
(תיקון מס' 33)
תשס"א-2001

42א. (א) חבר הכנסת שהורשע בפסק דין סופי בעבירה פלילית, וקבע בית המשפט, ביוזמתו או לבקשת היועץ המשפטי לממשלה, שיש עם העבירה קלון, תיפסק חברותו בכנסת ביום שפסק הדין נעשה סופי, ואין נפקא מינה אם העבירה נעברה בזמן שהיה חבר אותה הכנסת, חבר כנסת קודמת או לפני שהיה לחבר הכנסת.

חבר הכנסת שהורשע
(תיקון מס' 18)
תשנ"ה-1995
(תיקון מס' 32)
תשס"א-2001

(ב) סעיף קטן (א) יחול גם על חבר הכנסת שפסק הדין בענינו נעשה סופי לאחר שהחל לכהן כחבר הכנסת; בקשת היועץ המשפטי לפי סעיף קטן (א) יכול שתוגש כל עוד פסק הדין לא נעשה סופי; הבקשה תוגש לבית המשפט שנתן את גזר הדין, ואם הוגש ערעור, לבית המשפט שלערעור.

(תיקון מס' 26)
תש"ס-2000

42ב. (א) חבר הכנסת שהורשע בעבירה פלילית וקבע בית המשפט, ביזמתו או לבקשת היועץ המשפטי לממשלה, שיש עם העבירה קלון, יושעה מכהונתו בכנסת מיום קביעת בית המשפט ועד למועד שבו פסק הדין נעשה סופי.

השעיה
(תיקון מס' 7)
תשנ"א-1981
(תיקון מס' 38)
תשס"ז-2007

(ב) חבר הכנסת שהורשע בעבירה פלילית ונידון למאסר, יושעה מכהונתו בכנסת למשך הזמן שהוא נושא את עונש המאסר.

(תיקון מס' 38)
תשס"ז-2007

(1ב) הוראות סעיף זה יחולו גם על חבר הכנסת שהורשע בעבירה כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב) לפני היותו חבר הכנסת.

(תיקון מס' 26)
תש"ס-2000

(ג) (בוטל).

(תיקון מס' 38)
תשס"ז-2007

42ג. (א) חבר הכנסת המכהן כשר או כסגן שר רשאי להפסיק את חברותו בכנסת לפי הוראות סעיף זה; הפסקת חברותו כאמור תהיה בהודעה בכתב ליושב ראש הכנסת, ויחולו עליה הוראות סעיף 40; הוראות סעיף זה לא יחולו על חבר הכנסת המכהן כראש הממשלה, ממלא מקומו, או ראש הממשלה בפועל.

הפסקת חברות בכנסת
של שר או סגן שר
(תיקון מס' 42 הוראת
שעה), תשע"ה-2015

(ב) חבר הכנסת שמסר הודעה כאמור בסעיף קטן (א), חברותו בכנסת נפסקת כעבור 48 שעות לאחר שההודעה הגיעה לידי יושב ראש הכנסת, זולת אם חזר בו מהודעתו קודם לכן בהודעה בכתב ליושב ראש הכנסת; הסתיימה התקופה האמורה ביום מנוחה, יידחה סיומה ליום שלאחר מכן שאינו יום מנוחה, והכול כפי שייקבע בחוק.

(ג) נפסקה חברותו בכנסת של שר או סגן שר לפי הוראות סעיף זה, תתחדש חברותו בכנסת שאליו נבחר בהתקיים אחד מאלה:

(1) הוא חדל לכהן כשר או כסגן שר;

(2) הוא היה לראש הממשלה;

(3) הוא נקבע לכהן כראש הממשלה בפועל;

(4) הוא היה לממלא מקום ראש הממשלה.

(ד) נפסקה חברותו בכנסת של חבר הכנסת וכל עוד לא נתחדשה לפי סעיף זה, לא תיפסק חברותו בכנסת, לפי הוראות סעיף זה, של חבר כנסת נוסף שנבחר באותה רשימת מועמדים.

(ה) (1) על אף האמור בסעיף קטן (ג), שר או סגן שר שהיה חבר הכנסת והפסיק את חברותו בכנסת לפי סעיף זה וחבר הכנסת שהוא שר או סגן שר, שנבחרו באותה רשימת מועמדים, רשאים להודיע ליושב ראש הכנסת בהודעה משותפת בכתב על חידוש חברותו בכנסת של השר או סגן השר שבחברותו הופסקה ועל הפסקת כהונתו

של חבר הכנסת האחר, באותו מועד (בחוק-יסוד זה – הודעת החלפה);
(2) על חידוש החברות והפסקת החברות בכנסת בהתאם להודעת החלפה יחולו הוראות סעיף קטן (ב), בשינויים המחויבים, ואולם חזרה מהודעת ההחלפה תהיה רק בהודעה משותפת בכתב ליושב ראש הכנסת של מגישי הודעת ההחלפה;
(3) לא ימסור חבר הכנסת שחברותו בכנסת נתחדשה לפי פסקה (1), הודעת החלפה נוספת בתקופת כהונתה של אותה הכנסת.

43. (א) נתפנתה משרתו של חבר הכנסת, יבוא במקומו – מתוך רשימת המועמדים שכללה את שמו – המועמד ששמו נקוב ראשון אחרי שמו של אחרון הנבחרים.

(ב) מי שחברותו בכנסת הושעתה לפי סעיף 42ב, משרתו תתפנה לתקופת ההשעיה ויבוא במקומו המועמד כאמור בסעיף קטן (א); חזר למלא את משרתו, יחדל לכהן האחרון שנהיה לחבר הכנסת מתוך רשימת המועמדים, ולא תיפגע בשל כך בלבד זכותו של האחרון לשוב ולהיות לאחר מכן חבר הכנסת מכוח הוראת סעיף קטן (א).

(ג) מי שחברותו בכנסת נפסקה לפי סעיף 42ג(א) ו-(ב), תתפנה משרתו ויבוא במקומו המועמד כאמור בסעיף קטן (א); נתחדשה חברותו בכנסת לפי סעיף 42ג(ג) יחולו הוראות סעיף קטן (ב) סיפה.

(ד) מי שחברותו בכנסת נפסקה בהתאם להודעת החלפה לפי סעיף 42ג(ה) (בסעיף זה – חבר הכנסת המוחלף), תתפנה משרתו ויבוא במקומו מי שהגיש עמו את הודעת ההחלפה כאמור באותו סעיף.

(ה) נתחדשה חברותו בכנסת של חבר הכנסת המוחלף לפי סעיף 42ג(ג), יחולו הוראות סעיף קטן (ב) סיפה.

(ו) נתחדשה חברותו בכנסת של חבר הכנסת המוחלף בהתאם להודעת החלפה נוספת לפי סעיף 42ג(ה), יחולו הוראות סעיף קטן (ד).

44. על אף האמור בכל דין אחר, אין בכוחן של תקנות-שעת-חירום לשנות חוק זה, להפקיע זמנית את תקפו או לקבוע בו תנאים.

45. אין לשנות סעיף 44 או סעיף זה, אלא ברוב של שמונים חברי כנסת.

45א. הוראת סעיף 45 תחול גם לענין שינוי סעיף 9א(א).

46. הרוב הדרוש לפי חוק זה לשינוי סעיפים 4, 9א, 34, 44 או 45 יהא דרוש להחלטות מליאת הכנסת בקריאה הראשונה, בקריאה השניה ובקריאה השלישית. לענין סעיף זה "שינוי" – בין מפורש ובין משתמע.

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה

[הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, תיקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן](#)

[הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן](#)